

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА

вул. М. Грушевського, 8, м. Тернопіль, 46021, тел. (0352) 43-11-16, тел./факс 52-21-05
E-mail: ovm@reg-adm.gov.te.ua Web: http://te-rada.org Код ЄДРПОУ 24630220

06.12.17. № 02-1356 на № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

ПАРУБЮ А.В.

*Про розгляд депутатського запиту
народного депутата України
Суислової І.М.*

Шановний Андрію Володимировичу!

Повідомляємо, що депутатський запит народного депутата України Суислової І.М. «Щодо неправомірних дій працівників та керівництва Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату, що призводять до порушення прав підопічних», оголошений на засіданні Верховної Ради України 17 листопада 2017 року, розглянуто за належністю Тернопільською обласною державною адміністрацією.

Надсилаємо копію відповіді Тернопільської обласної державної адміністрації від 5 грудня 2017 року № 03-6035/06-30 «Про розгляд депутатського запиту народного депутата України Суислової І.М.» та копію довідки перевірки роботи Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату (в додатку).

Крім цього інформуємо, що вищезазначений депутатський запит 30 листопада 2017 року розглянуто на розширеному засіданні постійної комісії Тернопільської обласної ради з питань соціального захисту населення та учасників АТО і членів їх сімей за участю керівників психоневрологічних будинків-інтернатів області.

З врахуванням інформації та матеріалів, наданих головою постійної комісії Тернопільської обласної ради з питань соціального захисту населення та учасників АТО і членів їх сімей та представником Тернопільської обласної державної адміністрації, які приймали участь в робочій групі з перевірки фактів зазначених у депутатському запиті, а також пояснення директора Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату Поперечного В.І., постійна комісія Тернопільської обласної ради з питань соціального захисту населення та учасників АТО і членів їх сімей прийняла наступні рішення:

1. Зобов'язала директора Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату Поперечного В.І.:

1.1. Вжити невідкладних заходів щодо виправлення недоліків та порушень, викладених у звіті моніторингової групи національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

1.2. Копії наказів про притягнення винних осіб до відповідальності надати до 5 грудня 2017 року в департамент соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації.

2. Департаменту соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації:

2.1. До 31 грудня 2017 року забезпечити проведення аналогічних перевірок усіх установ соціального захисту, які є об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Тернопільської області.

2.2. Спільно з управлінням охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації опрацювати питання лікування підопічних психоневрологічних будинків-інтернатів в медичних закладах області.

Враховуючи зауваження щодо невідповідності Статуту Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату Типовому положенню про психоневрологічний інтернат, департаментом соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації 29 листопада 2017 року направлено Тернопільській обласній раді для розгляду та затвердження проекти статутів психоневрологічних будинків-інтернатів (в новій редакції) відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 957 «Про затвердження Типового положення про психоневрологічний інтернат».

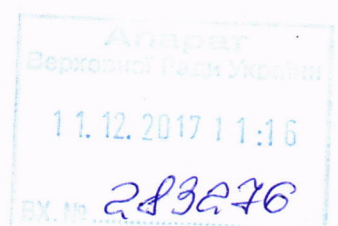
Додаток: - копія листа Тернопільської облдержадміністрації від 05.12.2017 № 03-6035/06-30 «Про розгляд депутатського запиту народного депутата України Суислової І.М.» на 1 аркуші;
- копія довідки перевірки роботи Тереховлянського психоневрологічного будинку-інтернату на 16 аркушах.

З повагою

**Голова Тернопільської
обласної ради**

В.В.ОВЧАРУК

Борук 52 06 94

УКРАЇНА

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. М. Грушевського, 8, м. Тернопіль, 46021, тел.: (0352) 52-07-88, факс: 52-31-92
E-mail: oda@te.gov.ua Код ЄДРПОУ 00022622

05. 12. 2017 № 03-6035/06-30

На № _____ від _____

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА
РАДА**

***Про розгляд депутатського запиту
народного депутата України
Суислової І.М.***

Розглянувши депутатський запит народного депутата України Суислової І.М. щодо неправомірних дій працівників та керівництва Тербовлянського психоневрологічного будинку-інтернату, що призводить до порушення прав підопічних, облдержадміністрація повідомляє наступне.

Відповідно до наказу департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації від 27 листопада 2017 року № 115-од „Про перевірку установ соціального захисту населення” 28 листопада 2017 року робочою групою у складі представників департаменту соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації, Тернопільської обласної ради, Управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні, Тернопільської університетської лікарні з виїздом на місце перевірено роботу Тербовлянського психоневрологічного будинку-інтернату. Крім цього, робочою групою в ході перевірки розглянуто зауваження до роботи будинку-інтернату, викладені в депутатському запиті народного депутата України, що ґрунтуються на звіті моніторингової групи національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

За результатами перевірки робочою групою підготовлено довідку від 28 листопада 2017 року про роботу будинку-інтернату. Копія довідки додається.

Додаток: на 16 арк.

**Заступник голови
обласної державної адміністрації**

ІО.З.ІОРИК

ДОВІДКА

28 листопада 2017 року

м.Теребовля

Відповідно до наказу департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації від 27 листопада 2017 року № 115-од „Про перевірку установ соціального захисту населення” 28 листопада 2017 року робочою групою у складі представників департаменту соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації, Тернопільської обласної ради, Управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні, Тернопільської університетської лікарні з виїздом на місце перевірено роботу Теребовлянського психоневрологічного будинку-інтернату (далі-будинок-інтернат). Крім цього, робочою групою в ході перевірки розглянуто зауваження до роботи будинку-інтернату, викладені в депутатському запиті народного депутата України Суислової І.М., що ґрунтуються на звіті моніторингової групи національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, які надіслані до голови Тернопільської обласної державної адміністрації, голови Тернопільської обласної ради та Міністра соціальної політики України (лист від 15.11.2017 №133-325).

Теребовлянський психоневрологічний будинок-інтернат є стаціонарною соціально-медичною установою, призначеною для постійного проживання громадян жіночої статі з психоневрологічними захворюваннями, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування.

Станом на 28 листопада поточного року в будинку-інтернаті, який розрахований на 165 ліжок-місць, фактично проживає 152 підопічних (5 осіб знаходяться на стаціонарному лікуванні в Буданівській психоневрологічній лікарні) при списковій чисельності, що становить 157 осіб.

З метою приведення чинного статуту будинку-інтернату у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 957 «Про затвердження Типового положення про психоневрологічний інтернат» розроблено та направлено (лист від 27.11.2017 № 02/5013) на розгляд та затвердження Тернопільською обласною радою проект статуту про Теребовлянський психоневрологічний будинок-інтернат. Крім того, 27.11.2017 на нараді при директору будинку-інтернату до відома працівників установи доведено зміст Типового положення про психоневрологічний інтернат.

***Матеріальні та соціально-побутові умови проживання,
дотримання норм житлової площі, організація дозвілля***

В будинку-інтернаті підопічні розподілені та проживають на 2, 3 та 4 поверхах. Житлові кімнати облаштовані твердим інвентарем (ліжка, приліжкові тумбочки, табуретки, шафи), хоча в окремих кімнатах одна приліжкова тумбочка використовується двома підопічними. Більшість наявного інвентаря старий та зношений.

М'якого інвентаря, зокрема постільної білизни та рушників в установі недостатньо, в наявності в установі є два комплекти постільної білизни, один комплект нової знаходиться на складі. Під час перевірки на 4 поверсі використовувались старі та запані покривала. Одягом по сезону підопічні в основному забезпечені. Одяг зберігається у закритих шафах.

Кімнати, в яких перебувають підопічні, утримуються в чистоті, проводиться вологе прибирання. В основному умови проживання підопічних наближені до домашніх. На кожному поверсі у вестибюлі є телевізор та достатня кількість стільців, де підопічні мають можливість відпочивати, переглядати телепередачі, спілкуватись між собою.

В кімнатах щороку проводиться поточний ремонт, встановлено енергозберігаючі металопластикові вікна.

Водночас неодноразово відзначалось, що підопічні проживають в кімнатах від 2 до 6 осіб і таке ущільнене проживання в окремих випадках не відповідає вимогам Державних будівельних норм України (ДБН) В.2.2-18:2007, тобто 8 м² для осіб, що самотійно пересуваються, і 10 м² для інвалідів-колясочників, але не менше 10 м² і 12 м² в одномісних, а для лежачих - не менше 8 м² і не менше 9 м² в одномісних. Дане зауваження було висловлено в довідках департаменту у зв'язку з чим було рекомендовано директору будинку-інтернату переглянути встановлену кількість місткості будинку-інтернату та подати пропозиції щодо її зменшення, враховуючи вимоги Державних будівельних норм України (ДБН) В.2.2-18:2007. На даний час дані зауваження адміністрацією установи враховані, у зв'язку з чим будинком-інтернатом замовлено виготовлення проектно-кошторисної документації для проведення капітального ремонту житлового корпусу №2, побудованого у 1969 році та який тривалий час не експлуатується, з метою розселення близько 50 підопічних, що розвантажить діючий корпус та забезпечить дотримання встановлених санітарних норм проживання. Так, на виготовлення проектно-кошторисної документації для проведення капітального ремонту житлового корпусу № 2 будинку-інтернату у 2017 році з коштів обласного бюджету виділено 120 тис. грн. На даний час вказана документація знаходиться на стадії виготовлення. Для завершення робіт з виготовлення проектно-кошторисної документації для проведення капітального ремонту житлового корпусу №2 будинку-інтернату департаментом надіслано клопотання від 12.10.2017 №06-01/4341 до голови облдержадміністрації та департаменту фінансів облдержадміністрації про виділення додаткових коштів в сумі 55 тис. грн. Капітальний ремонт вказаного корпусу передбачає виконання комплексу наступних робіт, зокрема:

капітальний ремонт даху, системи опалення, водопостачання, водовідведення, електрообладнання, встановлення пожежної сигналізації, капітальний ремонт житлових кімнат, санвузлів та допоміжних приміщень (заміна вікон, дверей, підлоги, ремонт стін). Крім того, для виготовлення проектно-кошторисної документації для проведення капітального ремонту з утеплення фасаду житлового корпусу №2 в серпні поточного року з коштів обласного бюджету виділено 40 тис. грн. Також, враховуючи рекомендації департаменту від 27.11.2015, регіонального координатора взаємодії з громадськістю Уповноваженого з прав людини Шевченка В.П., будинок-інтернат листом від 01.11.2017 №125 звернувся до департаменту про виділення додаткових коштів в розмірі 54 тис. грн. для заміни металопластикових вікон з протиударним триплекс склом в кількості 9 штук у відділенні інтенсивного догляду, яке знаходиться на 4 поверсі установи.

На кожному поверсі установи знаходиться санвузол з достатньо широкими входними дверима та просторим приміщенням, що дозволяє заїхати інваліду-колясочнику. В приміщенні проведено ремонт, встановлено нову керамічну плитку, сантехніку, працює водопостачання, водовідведення, опалення. Оремо діють душові кабінки, а для підопічних-інвалідів є ванна. Вода для душу нагрівається бойлером.

Для забезпечення належного догляду підопічних працює перукарня, облаштована умивальником і всім необхідним інвентарем.

Підопічні забезпечені одягом по сезону. В наявності є нові теплі безрукавки, хустки, чобітки (боти), нижня білизна, постіль, одіяла, подушки, матраци, рушники.

В окремому приміщенні знаходяться склади з м'яким інвентарем, господарським та кухонним приладдям. Діє пральний комплекс для забезпечення потреб з прання білизни та одягу.

Стосовно зауваження моніторингової групи про неправомірну ізоляцію підопічних, які проживають на 4-му поверсі, то як передбачено в п.37 Типового положення про психоневрологічний інтернат, підопічні з порушенням інтелектуального розвитку можуть розміщуватися окремо від підопічних із психічними розладами, що фактично забезпечується установою.

Застереження представників моніторингової групи з приводу переведення підопічних «за провину» перед персоналом до відділення посиленого нагляду, що знаходиться на 4-му поверсі не відповідає дійсності. У відділенні посиленого нагляду проживають підопічні, що мають важкі соматичні та неврологічні розлади, глибокий ступінь слабоумства, дезорієнтовані у місці, часі, навколишньому оточенні, не спроможні до самообслуговування, найпростіших трудових навичок і спілкування з іншими особами, мають потребу у повному медичному та побутовому догляді. Кімнати перенаселенні, в деяких відчувалася задуха, хоч і здійснювалось провітрювання. У зв'язку з погіршенням погодних умов та розповсюдженням гострих респіраторних захворювань, мешканцям четвертого поверху тимчасово не проводились прогулянки на свіжому повітрі.

На час перевірки, у відділенні посиленого нагляду перебувало 19 осіб за рекомендаціями лікаря з урахуванням стану їх здоров'я, про що зроблено відповідні записи.

На час перевірки, у відділенні інтенсивного нагляду перебувало 19 осіб за рекомендаціями лікаря з урахуванням стану їх здоров'я, про що зроблено відповідні записи.

У випадку різкого чи раптового погіршення стану здоров'я в підопічних такі особи тимчасово поміщаються в дане відділення з метою уникнення провокування решти підопічних до негативної поведінки.

Дозвілля в будинку-інтернаті організоване наступним чином. З метою соціальної реадaptaції в будинку-інтернаті облаштована кімната психологічного розвантаження. У вільний час підопічні в'яжуть, вишивають, грають у шашки, доміно, теніс (в наявності є тенісний стіл), читають книги, журнали, періодичну пресу, в тому числі і переглядають телепередачі, як відзначено моніторинговою групою.

В рамках культтерапії у будинку-інтернаті організовуються концерти, запрошуються місцеві актори, співаки, учасники художньої самодіяльності. Ці заходи відвідують і підопічні, що проживають на 4 поверсі.

Колективом установи організовуються екскурсії, зокрема влітку був виїзд автобусом до с.Зарваниці Тереховлянського району.

Як зазначалось вище, підопічні дійсно виходять на прогулянки, відвідують концерти, що організовуються в будинку-інтернаті за ініціативи адміністрації установи та культорганізатора. З підопічними персонал щоденно проводить тренінг навиків самостійного життя: закріплюються навички самообслуговування, проведення щоденних санітарно-гігієнічних процедур, підопічні вчаться слідкувати за охайністю свого зовнішнього вигляду та за приведенням в порядок приміщення, в якому вони проживають. В святкові дні з ними працюють священнослужителі. Крім того, в окремому приміщенні для задоволення духовних потреб підопічних облаштовано капличку, куди підопічні приходять на молитву, до сповіді. Частина підопічних має змогу відвідувати богослужіння у церкві, що розташована неподалік від закладу.

З підопічними, що не мають виражених вад опорно-рухового апарату, практикується проведення ранкової фізичної зарядки в її найпростіших проявах. На території установи встановлено альтанку, лавочки для забезпечення дозвілля підопічних. За сприятливої погоди проводиться гра у бадмінтон.

Належна увага приділяється і трудотерапії, як одному із найважливіших методів соціально-трудової реадaptaції: робота у приміщеннях та на території будинку-інтернату, на власному підсобному господарстві. Широко запроваджується рухова та прогулянкова терапія. При задовільних погодних умовах, підопічні виходять на прогулянки щоденно, в тому числі і ті, що проживають на 4 поверсі, окрім жінок лежачих та з вираженими вадами опорно-рухового апарату, що підтверджено опитуванням підопічних під час перевірки.

Користування підопічними власними речами

Відповідно до п.38 Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня

2016 р. № 957, власний одяг та інші особисті речі підопічного за його бажанням повертаються його родичам (опікуну або піклувальнику) або іншим особам. Якщо родичі (опікун або піклувальник) або інші особи не забирають особистих речей, речі здаються до камери схову інтернату.

Підопічні будинку-інтернату забезпечені одягом по сезону, однак оскільки в установі відсутні камери схову, тому їх речі зберігаються в шафах, які зачиняються для того, щоб не порушувались вимоги протиепідеміологічного режиму, охорони праці. При цьому, особисті речі видаються молодшим медичним персоналом на вимогу підопічних. На час перевірки ключі від шаф знаходились у медичному пункті на окремому щитку для ключів. Отже, доступ підопічних до користування особистими речами, які знаходяться в зачинених шафах, забезпечується обслуговуючим персоналом.

Трудоterapia підопічних

Робочою групою здійснено вибіркoву перевірку індивідуальних програм реабілітації (ІПР) осіб з інвалідністю та виявлено підопічних, яким відповідно до ІПР передбачена трудова реабілітація, проте вони не були включені лікарем-терапевтом до списку осіб з трудової рекомендації. Отже, підопічним, які працювали 24.10.2017 на харчоблоці під час візиту моніторингової групи, відповідно до ІПР була передбачена трудова реабілітація, однак лікарем-терапевтом не було підготовлено та надано інструктору з трудової терапії відповідного списку осіб. В ході перевірки відповідальних посадових осіб установи (лікар-терапевт) попереджено про недопустимість такого порушення в подальшому.

Стосовно використання пенсійних коштів недієздатних осіб

Суми пенсій, нарахованих відповідно до законодавства, перераховуються на поточні рахунки підопічних, що відкриті у відділенні установи Ощадбанку, а також доставляються та виплачуються їм представником національного оператора поштового зв'язку в установленому законодавством порядку.

Перерахування органами Пенсійного фонду України пенсійних виплат будинку-інтернату здійснюється відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. № 269.

Станом на 28.11.2017 в будинку-інтернаті проживає 1 підопічна, цивільна дієздатність якої обмежена, та 15 недієздатних осіб, зокрема:

1) Фанок Галина Іванівна, 19.09.1970 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 28.07.2008, визнана недієздатною відповідно до рішення Тереховлянського районного суду від 07.05.2007, опікун – Клянско Марія Іванівна;

2) Ясінська Надія Григорівна, 28.02.1952 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 24.01.2007, визнана недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 01.12.2004, опікун – Ясінський Роман Йосипович;

3) Харченко Валентина Миколаївна, 09.12.1966 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 08.06.2011, визнана недієздатною відповідно до рішення Обухівського районного суду Київської області від 28.03.2011, опікун-Чирикал Олексій Олександрович;

4) Гапій Ольга Євгенівна, 17.02.1961 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 08.05.2014, визнана недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 25.04.2014, опікун – Полянська Марія Гаврилівна;

5) Радчук Марія Михайлівна, 04.01.1954 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 06.05.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 27.04.2015, опікун – Червак Людмила Василівна;

6) Шидловська-Савенкова Людмила Олександрівна, 19.12.1951 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 14.05.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Бородянського районного суду Київської області від 01.04.2015, опікун – Князева Олена Олександрівна;

7) Кіяшко Вероніка Павлівна, 02.12.1965 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 27.07.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 18.01.2013, опікун – Кіяшко Світлана Олегівна;

8) Воляник Оксана Петрівна, 06.12.1953 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 30.12.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 21.11.2013, опікун – Ковальчук Наталія Михайлівна;

9) Лисанюк Ольга Вікторівна, 05.05.1980 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 30.08.1996, визнана недієздатною відповідно до рішення Терновлянського районного суду від 23.02.2017, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 28.02.2017 №38-од);

10) Зеленюк Анжела Олексіївна, 14.01.1989 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 25.11.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Торезького міського суду Донецької області від 01.12.2009, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 18.12.2015 №58-од);

11) Тереник Ірина Олексіївна, 27.12.1964 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 25.11.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Краматорського міського суду Донецької області від 17.11.1997, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 18.12.2015 №58-од);

12) Гайдар Ольга Валеріївна, 29.09.1976 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 25.11.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Слов'янського міськрайонного суду Донецької області від 18.01.2008, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 18.12.2015 №58-од);

13) Дворник Тетяна Костянтинівна, 16.09.1994 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 25.11.2015, визнана недієздатною відповідно до рішення Торезького міського суду Донецької області від 26.06.2013, опікун –

Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 18.12.2015 №58-од);

14) Шпак Галина Петрівна, 15.01.1974 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 06.04.1991, визнана недієздатною відповідно до рішення Тереховлянського районного суду від 25.12.2007, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 26.12.2007 №33-од);

15) Гарап'як Іванна Михайлівна, 12.05.1985 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 16.02.2007, визнана недієздатною відповідно до рішення Тереховлянського районного суду від 04.02.2008, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 18.02.2008 №22);

16) Чубата Зіновія Іванівна, 12.11.1943 року народження, яка прибула в будинок-інтернат 01.06.2013, визнана обмежено недієздатною відповідно до рішення Тернопільського міськрайонного суду від 12.06.2002, опікун – Поперечний Василь Іванович, директор будинку-інтернату (наказ від 05.06.2013 №36).

Дієздатні підопічні в будинку-інтернаті витрачають належні їм кошти на власний розсуд. У разі потреби адміністрація будинку-інтернату надає підопічній допомогу щодо витрачання власних коштів. Так, з цією метою в установі утворено комісію (наказ від 22.08.2017 №55-од) по контролю за отриманням підопічними пенсії, яку доставляє листоноша. Також цій комісії доручено у випадку, коли підопічні з об'єктивних причин не мають можливості самостійно отримати належні їм 25% пенсії або не можуть самостійно їх витратити, допомогти їм в цьому. Прозорість витрачання коштів покладено на комісію, яку зобов'язано представляти підтверджуючі документи (чеки, накладні, тощо), про вартість покупок, та зберігати їх в окремо сформованих по кожній підопічній конвертах.

З метою забезпечення контролю та прозорості за витрачанням 25% пенсійних виплат, належних вказаним вище 7 (семи) недієздатним особам та одній особі, цивільна дієздатність якої обмежена, опіку над якими здійснює директор будинку-інтернату Поперечний В.І., в будинку-інтернаті утворено відповідну комісію (наказ від 28.11.2017 №69-од). У випадку придбання (речей, товарів) підопічним за їх бажанням та для задоволення їх особистих потреб, комісію зобов'язано представляти підтверджуючі документи про вартість здійснених покупок.

Щодо використання коштів на оплату комунальних послуг

Відповідно до кошторису доходів та видатків будинку-інтернату на 2017 рік, затвердженого директором департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації, по спеціальному фонду будинку-інтернату передбачено видатки по функціях 25010200 «Кошти, що отримуються бюджетними установами від господарської та/або виробничої діяльності» за КЕКВ 2273 «Оплата електроенергії» - 20,0 тис. грн. та КЕКВ 2275 «Оплата інших енергоносіїв» - 5,0 тис. грн.

По функції 25020200 «Кошти, що отримуються бюджетними установами на виконання окремих доручень», що включає надходження з органів

Пенсійного фонду, видатки на енергоносії по КЕКВ 2270 (2273 та 2275) будинком-інтернатом не заплановані та не проводились.

Крім того, згідно з письмовим поясненням, наданим директором будинку-інтернату від 28.11.2017 №116, оплату за спожиту електроенергію в розмірі 20,0 тис. грн. (платіжне доручення від 23.10.2017 №685) було проведено з коштів спеціального фонду по функції 25010200 «Кошти, що отримуються бюджетними установами від господарської та/або виробничої діяльності», тобто з власних коштів допоміжного господарства будинку-інтернату.

Отже, інформація, зазначена в п.9 звіту моніторингової групи про неправомірне витрачання 10,0 тис. грн. зі спеціального фонду, які надійшли з Пенсійного фонду на оплату енергоносіїв, фактично не відповідає дійсності.

Про роботу харчоблоку

З метою здешевлення продуктів харчування та його покращення в установі діє підсобне господарство, в якому утримується велика рогата худоба, свині. Також обробляється 50 га землі, на якій вирощують зернові та овочі.

Продукти харчування готуються на кухні, що обладнана електричними плитами, необхідним приладдям. Кухня утримується в чистоті, використовуються засоби знежирення. Миття посуду проводиться в окремому приміщенні. Персонал працює в чистому одязі.

В будинку-інтернаті забезпечується дотримання чотирьохразового харчування, з урахуванням віку і стану здоров'я осіб, що проживають в будинку-інтернаті, в межах натуральних норм харчування (проміжки часу між прийманням їжі становлять більше ніж чотири години, останнє приймання їжі організовується за дві години до сну). По окремих видах продуктів, як в сторону зменшення, так в сторону збільшення, натуральні норми харчування, передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики» (із змінами), не дотримуються. Покращення та урізноманітнення раціону харчування підопічних відбувається за рахунок використання продукції підсобного господарства та благодійної допомоги.

Стосовно не облікованих продуктів харчування (цукор та ящик олії), виявлених моніторинговою групою, то відповідно до пояснення кухаря Скірчак М.І. від 02.11.2017, ці продукти планувалося повернути на склад. Щодо відсутності сметани (1,5 л), то відповідно до пояснення кухаря Скірчак М.І. від 02.11.2017 її помилково було використано до першої страви під час приготування обіду, замість додавання до сиркової маси на вечерю. Наказом директора будинку-інтернату від 3 листопада 2017 року № 67-од кухарю Скірчак Марії Іванівні за допущену халатність у виконанні посадових обов'язків оголошено догану.

Медичне забезпечення

Станом на 28.11.2017 в будинку-інтернаті згідно зі списком перебувало 157 підопічних, фактично, на день проведення перевірки, в установі перебувало 152 фізичних осіб, 5 осіб перебувають на стаціонарному лікуванні в Буданівській психоневрологічній лікарні у зв'язку із загостренням психотичної симптоматики.

При перевірці документації встановлено, що всі 152 підопічні є інвалідами по психічному захворюванню, що підтверджується довідками, виданими МСЕК. В вказаних вище довідках у графі "Рекомендації по трудовій реабілітації" є наступні записи:

- може перебувати в психоневрологічному будинку-інтернаті;
- робота в спеціально створених умовах;
- потребує постійного спостереження і стороннього догляду;
- непрацездатний або немає жодного запису.

По нозологічних формах це пацієнти, що страждають на:

- шизофренію, параноїдну форму, стабільний дефект;
- розумову відсталість різного ступеня вираженості;
- психічні розлади внаслідок дисфункції головного мозку різної етіології;
- розлади особистості та поведінки внаслідок епілептичної хвороби з генералізованими судомними нападами та вираженими змінами особи за епітипом.

Отже, перебування пацієнтів у даному будинку-інтернаті є цілком обгрунтовано законними підставами, як клінічними показами, так і соціальним статусом.

Стосовно медикаментозного забезпечення, то на день проведення перевірки з ін'єкційних форм медикаментозних препаратів у наявності було всього 22 найменування, а з психотропних ін'єкційних препаратів наявний лише розчин аміназину, а також ампули клопиксол-депо.

З пероральних психотропних медикаментозних засобів у медичному пункті будинку-інтернату є азапін, карбамазепін, сонапакс, циклодол, амітріптілін.

Серед перевірених препаратів з протермінованою придатністю не виявлено. Окрім цього, всі наявні препарати входять до переліку дозволених для застосування, згідно з протоколами по наданню допомоги пацієнтам з психічними розладами.

Медична частина будинку-інтернату включає в себе кабінет лікаря, фізкабінет, медсестринську, процедурний кабінет, аптечний пункт (розміщений на другому поверсі), кабінет стоматолога (ІІІ поверх), медсестринські пости, що знаходяться на другому та четвертому поверхах, карантинне приміщення на одне ліжко-місце. Медичні пункти укомплектовані 4 аптечками по наданню допомоги при невідкладних станах:

- епілептичний статус;
- гіпертонічний криз;
- інфаркт міокарду;
- бронхіальна астма.

Медичне обслуговування підопічних здійснюють 3 лікарі: психіатр (1,0 шт. од.), стоматолог (0,5 шт.од.), терапевт (0,5 шт.од.), старша медична сестра (1 шт.од.), медичні сестри (9 шт.од.), сестра медична з дієтхарчування (1 шт.од.), молодші медичні сестри (санітарки палатні) (32 шт.од.), молодші медичні сестри (санітарки прибиральниці) (4 шт.од.), молодші медичні сестри (санітарки ванниці) (4 шт.од.), молодша медична сестра (санітарка супровідниця) (1 шт.од.).

На посаді лікаря-психіатра працює Чорна Любов Ярославівна. У випадку тимчасової відсутності лікаря-психіатра (наказ від 14.08.2017 № 53-од) її обов'язки виконує Дублік Марія Зіновіївна, лікар-терапевт загальної практики сімейної медицини, яка працює в установі по сумісництву.

Питання призначення та надання медичної допомоги хворим з психіатричними розладами узгоджується лікарем-терапевтом з лікарем-наркологом Буданівської психоневрологічної лікарні.

Медичні сестри володіють методикою надання допомоги при невідкладних станах.

Наявні також одноразові шприци різної місткості, системи для внутрішньовенних інфузій, перев'язочний матеріал та засоби для первинної обробки ран.

Регулярно проводяться огляди на педикульоз, наявність корости та робляться гігієнічні помивки підопічних.

В приміщенні фізкабінету проведено ремонт, обладнано 4 кабінки, є тубус-кварц, кварцеві лампи, апарат УВЧ, оглядове гінекологічне крісло.

Стоматологічний кабінет оснащений стоматологічним обладнанням старого взірця.

Наявний переносний кардіограф, який при потребі використовується лікарем-терапевтом.

На кожного підопічного ведеться історія хвороби та амбулаторна карта. Психоневрологічною МСЕК на всіх підопічних складені індивідуальні програми реабілітації, всі довідки про групи інвалідності та ІПР знаходяться в особових справах підопічних.

Підопічні займаються трудотерапією відповідно до складених програм реабілітації. Відповідно до сезону працюють на полі, на присадибній ділянці, а також на підсобному господарстві.

Щодо зауважень моніторингової групи національного превентивного механізму, проведених 24.10.2017 в будинку-інтернаті, то факти лікування шкірних висипок середнім медперсоналом є дійсно недопустимими. Підопічні установи повинні бути оглянуті в обов'язковому порядку лікарем-дерматологом Теробовлянської ЦРП і лікування мало б проводитись згідно з призначеннями цього спеціаліста.

Стосовно введення ін'єкцій пацієнтці з судомним нападом черговою медсестрою, то це процедура є цілком закономірною. Згідно з штатним розписом в будинку-інтернаті є лікар-психіатр, лікар-терапевт та лікар-стоматолог. Звичайно фізично забезпечити цілодобове перебування лікаря в будинку-інтернаті не має можливості. Водночас судомний напад належить до

невідкладних станів, що потребують негайної допомоги з метою профілактики ускладнень в тому числі епілептичного статусу. В кожному з двох медпунктів є розроблені лікарем інструкції по наданню невідкладної допомоги при судомах, тому кваліфіковані медичні сестри зі спеціальною медичною освітою надають цю невідкладну медичну допомогу, діючи при цьому згідно з розробленими інструкціями. У випадку недостатньої ефективності цієї допомоги вони одразу викликають бригаду швидкої медичної допомоги.

Підопічні, що проживають на 4 поверсі установи – це особи з вираженими дефектними станами, відсутністю критики, значним зниженням когнітивних функцій, дезорієнтацією, часто з нездатністю самотійно обслужити себе в достатній мірі. Такі люди потребують перебування у підрозділах з режимом зачинених дверей. В іншому випадку вони можуть вчинити дії, що загрожують їх безпеці та оточуючим.

На цьому ж поверсі виділено за окремими дверима приміщення для забезпечення постійного посиленого спостереження за пацієнтками. Тут облаштовано постійний пост молодшої медсестри, яка і забезпечує це спостереження. Перебувають тут підопічні будинку-інтернату не за будь-яку провину, а зважаючи на погіршення їх психічного стану, адже, прояви фізичної агресії до інших підопічних, відмова від їжі, наростання частоти нападів, психомоторне збудження є ознаками загострення захворювання. Отже, з метою запобігання негативного впливу на інших підопічних, виникнення непередбачуваних ситуацій, що можуть завдати шкоди їх здоров'ю, такі пацієнти переводяться на режим постійного нагляду. У випадку стабілізації стану, вони повертаються у свої кімнати, а в інших випадках - направляються на стаціонарне лікування в Буданівську психоневрологічну лікарню. Факти неправомірної ізоляції підопічних в будинку-інтернаті відсутні.

Для окремих пацієнток з розладами психіки характерні в період раптового загострення імпульсивні дії з виявами аутоагресії, суїцидальними спробами. Під час перевірки зроблено експертну оцінку 15 історій хвороби підопічних. Звернута увага на записи в історіях хвороби за 2016 та 2017 роки. Варто відзначити, що в попередньому році в кожному з перевірених медичних документів є від 4-х до 6-ти записів лікаря-психіатра. Однак, психічний статус описується не в достатньому об'ємі і не завжди відображає динаміку стану пацієнтки. Часто при огляді в записі відсутні рекомендації щодо подальшої тактики ведення пацієнтки.

Водночас при спілкуванні з підопічними, при їх опитуванні, скарг та нарікань з їх боку на харчування, медикаментозне забезпечення, ставлення до них медичного та обслуговуючого персоналу не встановлено. Більшість з них висловлювали задоволення своїм перебуванням у даному соціальному закладі.

Враховуючи, що будинок-інтернат, як соціально-медична установа, не має ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, тому керівництву установи було рекомендовано отримувати дозвіл лікаря-психіатра Тереховлянської центральної районної лікарні на використання психотропних речовин, які використовують для підопічних.

Встановлення факту смерті підопічних

На посаді лікаря-психіатра будинку-інтернату (1 шт.од.) з 01.07.2014 (наказ від 01.07.2014 №53-к) працює Чорна Любов Ярославівна, яка 27.06.2014 отримала сертифікат спеціаліста за спеціальністю «Психіатрія» (№ 79461), виданий Львівським національним медичним університетом ім.Данила Галицького.

У період з 14.08.2017-06.10.2017 (наказ від 14.08.2017 №53-од) лікарю-психіатру Чорній Л.Я. надано щорічну основну та додаткову оплачувану відпустку, а з 09.10.2017-11.02.2018 Чорна Л.Я. перебуває у відпустці по вагітності й пологах. На час тимчасової відсутності лікаря-психіатра Чорної Л.Я. виконання її посадових обов'язків покладено на Дублік Марію Зіновіївну, лікаря-терапевта будинку-інтернату (наказ від 14.08.2017 №53-од).

Відповідно до п. 2.14 посадової інструкції лікаря-терапевта, затвердженої директором будинку-інтернату 14.11.2017, лікар-терапевт має право видавати лікарське свідоцтво про смерть. Пунктом 2.4 Інструкції щодо заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть (форма №106/о), затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України 08.08.2006 №545, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 р. за №1152/13026, передбачено, що у виняткових випадках свідоцтво про смерть може бути видано лікарем, який встановив смерть тільки на підставі огляду трупа (при відсутності ознак або підозри на насильницьку смерть) та даних медичної документації про наявність у померлого при житті хвороб, які в своєму перебігу могли призвести до настання смерті.

На час перевірки встановлено, що лікарем-терапевтом на померлих у будинку-інтернаті видавалось лікарське свідоцтво про смерть в одному екземплярі. Розтини померлих не проводились. Історії померлих на час перевірки не були представлені через відсутність старшої медичної сестри, яка працює за змінним графіком.

Водночас з метою дотримання ст.11 Закону України «Про поховання та похоронну справу», п.1.1 Інструкції щодо заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть (форма №106/о), затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України 08.08.2006 №545, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 р. за №1152/13026, робочою групою зобов'язано адміністрацію установи в подальшому, у випадку настання смерті підопічної установи, забезпечувати проведення розтину трупа патологоанатомом, який видає лікарське свідоцтво про смерть.

В установі заведено (14.11.2017) журнал повідомлення органів внутрішніх справ про факт смерті підопічної.

В ході перевірки адміністрації установи роз'яснено порядок дій працівників установи під час встановлення смерті підопічної, а також вимоги Порядку взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини, затвердженого спільним наказом МВС, МОЗ та Генпрокуратури від 28.11.2012 №1095/955/119.

Крім того, на нараді при директору будинку-інтернату з медичним персоналом 27.11.2017, доведено до їх відома Порядок взаємодії між органами

внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини, затверджений спільним наказом МВС, МОЗ та Генпрокуратури від 28.11.2012 №1095/955/119.

Впродовж поточного року в будинку-інтернаті померло чотири підопічні, зокрема Гальчук Марія Миколаївна, 08.12.1952 р.нар. – 23.02.2017 (ішемічна хвороба серця), Андреева Наталя Геннадіївна, 14.08.1985 р.нар. – 24.06.2017 (епілепсія генералізована судомна), Іваницька Мар'яна Ярославівна, 12.10.1980 р.нар. – 07.08.2017 (кардіоміопатія), Лящук Олена Олександрівна, 01.04.1934 р.нар. – 19.08.2017 (церебральний атеросклероз). При цьому, медичним персоналом установи не було інформовано про факти смерті підопічних Тереховлянський відділ поліції ГУНП в Тернопільській області. Оскільки Дублік М.З. з 14.08.2017 тимчасово виконує обов'язки лікаря-психіатра установи, тому мала організувати дану роботу, зокрема повідомити органи внутрішніх справ про факт смерті людини в будинку-інтернаті, що мав місце 19.08.2017. За таких обставин робоча група рекомендуватиме директору будинку-інтернату вирішити питання про притягнення Дублік М.З., лікаря-терапевта, до відповідальності.

Дотримання вимог санітарного законодавства

Водопостачання закладу забезпечує власна артсвердловина. Гаряча вода подається безперебійно протягом дня від електроводонагрівачів. Банні дні для підопічних організовуються кожних 5 днів, для цього обладнано на поверхах душеві, зокрема на 2-му та 4-му поверхах на 4 рожки, а також ванна - на 4 поверсі. Проте не облаштована роздягальня, оскільки вішачки для одягу і лавка розташовані близько до рожків, які не закриваються шторками. Окрім цього, в окремому приміщенні обладнано баню, в якій на день перевірки проводились ремонтні роботи. Кімнати гігієни жінки в закладі відсутні.

Опалення установи забезпечують котли, які працюють на природному газі, а також на альтернативному паливі (дрова, солома). Повітряно-температурний режим на момент перевірки в будинку-інтернаті витримувався. Провітрювання в усіх приміщеннях проводиться через фрамуги, які відкриває персонал.

Предмети особистої гігієни (зубна паста, щітки) в більшості відсутні, милом, мочалками забезпечуються для помивки, хоча окремі підопічні мають індивідуальні засоби (мило, шампунь, мочалки).

Прання та ремонт білизни і одягу проводиться у власній пральній, яка знаходиться в окремому приміщенні. В наявності є 3 побутових пральних машинки, з яких одна не працює, 2 побутові пральні машинки-автомат та 2 центрифуги. Для замочування білизни є 2 ванни, виділено тазики. Для сушіння одягу облаштовано сушку. Пральним порошком, милом забезпечені, для замочування і відбілювання одягу в наявності робочі розчини дезінфікуючого засобу «Соліклор».

Прибиральним інвентарем установа в основному забезпечена, виділений інвентар промаркований, на день перевірки інвентар використовувався за

призначенням. З дезінфікуючих засобів в наявності «Соліклор» в таблетках. Установа забезпечена пілососом.

Санвузли обладнано на кожному житловому поверсі по одному на 3 унітази і 3 умивальники кожен, на день перевірки унітази, умивальники знаходились в робочому стані.

Водночас в установі відсутній ізолятор для перебування інфекційних хворих, хворих з підвищеною температурою. Однак, є кімната посиленого медичного спостереження на 8 осіб, в якій на день перевірки перебували 8 жінок, в основному, з трофічними виразками. Крім цього, на 2 поверсі установи облаштовано карантинну кімнату на одне ліжко-місце, де поселяються підопічні, які влаштовуються до будинку-інтернату.

Харчоблок установи розміщений на першому поверсі будівлі. Набір приміщень: 3 обідніх зали (облаштовані столами і дерев'яними лавками), мийна столового та кухонного посуду суміщена, цех первинної очистки овочів, гарячий цех, кімната добового запасу продуктів, складське приміщення, побутова кімната. Для дотримання поточності технологічного процесу обладнані віконце для збору брудного посуду в мийну та з кухні для видачі готових страв. Харчоблок забезпечений гарячою протічною водою від електроводонагрівача. Приміщення утримується в задовільному стані. Технологічне обладнання знаходиться в робочому стані: 2 ел/котли, ел/духовка, ел/фритюрниця, електроплита. Забезпечені промаркованим розроблювальним інвентарем, столами, відрами та посудом.

Для обробки яєць, які використовуються для приготування страв, випічки є окремий промаркований посуд. В мийній є інструкція з миття і дезінфекції посуду. Мийник володіє цими знаннями. Візуально посуд чистий. Для дезінфекції чергова медична сестра щодня готує дезінфікуючий робочий розчин «Соліклор». Журнал обліку та витрат деззасобу не ведеться.

В кімнаті добового запасу продуктів є побутовий холодильник, наявний термометр, ведеться журнал обліку температурних режимів. Добові проби приготовлених страв наявні, зберігаються правильно. Приміщення харчоблоку утримуються в належному санітарному стані.

Окрім цього, поруч з спальними приміщеннями облаштовано кімнату для прийому їжі зі столами і лавками, яка утримується в належному стані.

Решту продукції зберігається в окремо розташованому складському приміщенні. Для зберігання продуктів харчування в робочому стані 1 побутовий холодильник, 2 низькотемпературні камери для зберігання сирого м'яса та рибної продукції, в усіх наявні термометри. Інші продукти харчування в заводській упаковці зберігаються на підтоварниках та стелажах. Продуктів з закінченим терміном придатності не виявлено.

В закладі організовано чотирьохразове харчування. Вартість харчування з розрахунку на одного підопічного в день близько 50 грн. Постачання продуктів харчування здійснюється транспортом підприємств, зокрема ФОП Галушак І.П. (риба, соки, сир твердий, сир кисломолочний, сметана, печиво, олія, сипучі продукти, картопля, цукор); ФОП Содомора І.О. (хліб); ФОП Приступа Ю.М. (сало, м'ясо свинне); ТзОВ «Зірка» (ковбасні вироби); ФОП Льотковський О.Ю. (масло). Також у закладі є власне підсобне господарство, що забезпечує заклад

молоком, свининою, яловичиною; овочі (картопля, буряк, морква) також з власних полів.

Журнали по організації харчування ведуться своєчасно, прошнуровані і пронумеровані.

Всього в закладі 90 працюючих, в т.ч. 11 працівників харчоблоку, станом на день перевірки в наявності 82 особистих медичних книжки з допусками до роботи, 8 книжок знаходиться на руках (проходять періодичні медичні огляди).

Про виявлені порушення дотримання вимог санітарного законодавства під час перевірки проінформовано керівника установи.

З огляду на викладене, директору будинку-інтернату Поперечному В.І. **рекомендуємо:**

1. Вжити заходів із заповнення тимчасово вакантної посади лікаря-психіатра будинку-інтернату у зв'язку з відпусткою по вагітності і пологах Чорної Л.Я.

2. Забезпечити неухильне дотримання медичним персоналом установи вимог Порядку взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури при встановленні факту смерті людини в будинку-інтернаті, затвердженого спільним наказом МВС, МОЗ та Генпрокуратури від 28.11.2012 №1095/955/119.

3. У випадку встановлення факту смерті підопічної установи забезпечити направлення трупа на розтин в порядку встановленому чинним законодавством.

4. Вирішити питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності лікаря-терапевта Дублік М.З.

5. Забезпечити звернення будинку-інтернату до Тереховлянської центральної районної лікарні про включення установи до щорічного плану огляду підопічних лікарсько-консультативною комісією.

6. Отримувати дозвіл лікаря-психіатра Тереховлянської ЦРЛ на використання психотропних речовин, які використовують для підопічних.

7. Вирішити питання облаштування в будинку-інтернаті ізолятора згідно з встановленими вимогами.

8. Встановити протиударні вікна на 4 поверсі.

9. Після виготовлення проектно-кошторисної документації, приступити до проведення капітального ремонту житлового корпусу №2.

10. Вирішити питання розділення роздягальні в душових.

11. Забезпечити установу достатньою кількістю твердого і м'якого інвентаря, з розрахунку м'якого інвентаря, зокрема не менше 3 зміни комплектів постільної білизни і рушників.

12. Вирішити питання заміни покривал в кімнатах 4 поверху;

13. Придбати для підопічних предмети для дотримання правил особистої гігієни;

14. Завести журнал обліку та витрат деззасобів;

15. Забезпечити прийом продукції, яка поступає в установу, лише при наявності супровідної документації, що засвідчує її походження, безпеку і якість, в т.ч. і з власних ділянок і підсобного господарства.

16. Інформацію про проведену роботу подати департаменту до 20 грудня 2017 року.

Заступник директора департаменту-начальник управління організації надання соціальних послуг департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

В.О.Росоловський

Заступник начальника управління організації надання соціальних послуг-начальник відділу координації та контролю суб'єктів, що надають соціальні послуги, департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

О.В.Смолій

Головний спеціаліст відділу координації та контролю суб'єктів, що надають соціальні послуги, управління організації надання соціальних послуг департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

Г.П.Мацьків

Головний спеціаліст-юрисконсульт департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

Т.П.Валега

Депутат Тернопільської обласної ради, голова постійної комісії обласної ради з питань соціального захисту та учасників АТО і членів їх сімей

А.П.Богущ

Головний спеціаліст відділу санітарно-епідеміологічного нагляду та розслідуванням спалахів Управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

М.П.Дручовська

Заступник головного лікаря з поліклінічної роботи Тернопільської університетської лікарні

І.Г.Синиця

Завідувач І психіатричним відділенням Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні

Л.Т.Сновида